

PRÁVNÍ RÁDCE

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE

VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI S ATLAS consulting spol. s r.o.

12. 1. 2012
číslo 1/12

NÁZOR

Právní prostor 2012

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

Chtěla bych Vám jménem týmu spolupracovníků společnosti ATLAS consulting spol. s r.o., který se podílí na tvorbě obsahu Newsletteru časopisu Právní rádce, popřát do nového roku 2012 vše nejlepší ať už v rovině pracovní, tak i v rovině osobní. Věřím, že i v tomto roce si udržíme Vaši přízeň, k čemuž rádi, coby exkluzivní partner Newsletteru, přispějeme například také tím, že kromě již aktivního prokliku na celé texty judikátů zprovozníme také proklik na celé texty uveřejněných právních předpisů.

Vedle informací týkajících se chystaných novinek v Newsletteru bych Vás jako zástupce organizátora velmi ráda také informovala o konání 2. ročníku Odborného kongresu Právní prostor 2012, který se uskuteční ve dnech od 27. do 28. 3. 2012 v kongresovém hotelu Jezerka, v Seči – Ústupkách. Ústředním tématem kongresu bude tentokrát „Právo ve znamení změn“. Dvoudenní program je rozdělen do sedmi diskusních bloků, v rámci kterých zazní vždy 3 až 4 příspěvky včetně dílčích diskuzí. Jednotlivé bloky se budou podrobně věnovat veřejným zakázkám, novému občanskému zákoníku, energetickému právu, pracovnímu právu, tématům zaměřeným na státní správu a samosprávu, aktuálním otázkám v justici a nebude chybět ani výběr očekávaných změn a novinek v právním řádu.

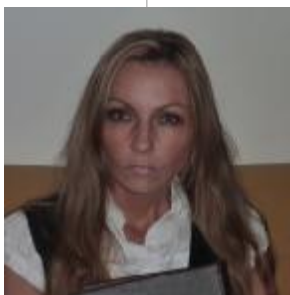
Mezi přednášejícími se mimo jiné představí také prof. Ing. Vladimír Smejkal, CS.c., LL.M. (člen Legislativní rady vlády), JUDr. Tomáš Sokol (advokát), JUDr. Tomáš Lichovník (prezident Soudcovské unie ČR), JUDr. Jaro-

mír Jirsa (místopředseda Městského soudu v Praze), Mgr. František Korbel Ph.D. (náměstek ministra spravedlnosti), Mgr. Jan Sixta (náměstek ministra pro místní rozvoj), Mgr. Ondřej Veselský (náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu, legislativu a archivnictví), JUDr. Marie Brejchová LL.M. (prezidentka Unie podnikových právníků ČR), JUDr. Miroslav Růžička Ph.D. (ředitel legislativního odboru Nejvyššího státního zastupitelství ČR) a řada dalších špičkových odborníků z oblasti právní praxe i teorie. Účast rovněž přislíbila také Mgr. Karolína Peake (místopředsedkyně vlády ČR a předsedkyně Legislativní rady vlády).

Do konce ledna 2012 máte jedinečnou možnost se na kongres zaregistrovat za zvýhodněnou cenu vstupného 6.900,- Kč vč. DPH na www.pravni prostor.cz v sekci Přihláška a organizace. V ceně vstupného je zahrnuta účast na dvoudenní odborné části kongresu, kongresové materiály, strava, ubytování, vstup na večerní program a voucher na nákup odborného periodika vydavatelství Economia a.s. Navíc každá další registrovaná osoba ze stejné společnosti nebo organizace má vstup s 50% slevou. Věříme, že této jedinečné možnosti využijete a zajistíte si včas účast na této prestižní odborné akci.

Více informací získáte na internetové adrese www.pravni prostor.cz

Mgr. Ing. Petra Gříbková
právník a koordinátor VIP projektů
ATLAS consulting spol. s r.o.

ZÁKONY

Účinnost služebního zákona byla opět odložena

Zákon č. 445/2011 Sb. ze dne 6.12.2011, kterým se mění zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 309/2002 Sb., o změnách zákonů souvisejících s přijetím zákona o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podstatou nově přijatého zákona je opětovné odložení účinnosti služebního zákona o další tři roky, v tuto chvíli tedy na 1.1.2015. Současně je o

(Pokračování na stránce 2)

V aktuálním čísle měsíčníku

Právní rádce

mimo jiné najdete:

BILANČNÍ ROZHOVOR
S MINISTREM SPRÁVEDLNOSTI
JIŘÍM POSPÍŠILEM

NEJVĚŠÍ ZMĚNY
V ZÁKONÍKU PRÁCE

VYZNEJTE SE V DANÍCH
I PŘÍŠTÍ ROK

DO JAKÉ VÝŠE JE SMLUVNÍ
POKUTA JEŠTĚ PŘÍMĚŘENÁ?

TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH
OSOB – ANO, ČI NE?

MÍSTO ZNALECKÝCH POSUDKŮ ODBORNÁ
VYJÁDRĚNÍ

Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné:
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz

economia
OBSAH ROZHODUJE

NOVINKY

Účinnost novinek jen dvakrát ročně?

Jednou ze snah o snížení byrokracie, která zatěžuje české podnikatelské prostředí, bude podle ministra průmyslu a obchodu Martina Kuby snaha o zavedení dvou dat v roce, ve kterých budou nové právní předpisy výlučně vstupovat v účinnost. Do pilotního projektu se má podle ministrových slov vedle jeho resortu zapojit také Ministerstvo financí ČR a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Zatím se uvažuje o termínech 1. 1. a 1. 7.

Zákon o úrazovém pojištění a jeho účinnost

V Senátu Parlamentu České republiky se v úterý debatovalo o novele zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, kterou připravilo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Zmíněný zákon ještě nenabyl účinnosti, podle ministerstva by měl v novelizovaném znění vstoupit v účinnost 1. ledna 2013. Zatímco například vrchní ředitel Sekce sociálně pojistných systémů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR Jiří Král novělu obhajoval, na akci přítomní zástupci zaměstnavatelů (slovy Zdeňka Lišky) i zaměstnanců (ústý Jan Wiesnera) byli proti, stejně jako třeba předseda Českomoravské konfederace odborových svazů Jaroslav Zavadil.

Přestupky měnící se v trestné činy

Možná už v příštím roce by mohl začít fungovat Registr přestupků, napojený na Rejstřík trestů. Jeho zřízení by bylo podle ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila spojeno s novelizací celkem třech zákonů (zákon o rejstříku trestů, zákon o přestupcích a trestního zákoníku). Prostřednictvím těchto novel by

(Pokračování na stránce 2)

(Pokračování ze stránky 1)

stejnou dobu odložena také účinnost zákona č. 309/2002 Sb., který má v souvislosti s přijetím služebního zákona provádět změny v téměř čtyřech desítkách dalších zákonů. Účinnost jím v uvedených zákonech prováděných změn se tedy také odkládá.

Zákonodárce další odložení v důvodové zprávě odůvodnil novou koncepcí jednotné právní úpravy práv a povinností úředníků veřejné správy, kterou se hodlá v nejbližší době zabývat. V jejím rámci by měly být upraveny jak práva a povinnosti úředníků rozhodujících subjektů veřejné správy, tedy státních úředníků, tak úředníků územních samosprávných celků a úředníků ostatních významných nositelů veřejnosprávní činnosti. Současný služební zákon, jehož účinnost byla právě odložena, upravuje pouze práva a povinnosti úředníků ve správních úřadech, nikoliv všech úředníků veřejné správy. Daná právní úprava vychází z koncepce, která již není v souladu s koncepcí novou, a zákonodárci se tak jeví neúčelným vynakládat finanční prostředky a činit personální, organizační, institucionální a jiná opatření vyžadovaná služebním zákonem, když je jeho záměrem přistoupit v brzké době k úpravě odlišné. *Zákon nabyt účinnosti dnem 28.12.2011.*

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Zákon č. 418/2011 Sb. ze dne 27.10. 2011 nově do českého právního řádu zavádí institut trestní odpovědnosti právnických osob, když upravuje její podmínky, tresty a ochranná opatření, které lze za spáchání stanovených trestných činů právnickým osobám uložit, a postup v řízení proti právnickým osobám. Česká republika se přijetím zákona zařadí po bok mnoha dalších zemí, které již právnické osoby zejména v oblasti nejzávažnějších forem protispolečenské činnosti na trestněprávním základě sankcionují. V souvislosti s novým zákonem dochází také k novelizaci bezmála pěti desítek právních předpisů, mezi nimi např. občanského soudního řádu, zákona o loteriích, živnostenského zákona, obchodního zákoníku, zákona o vysokých školách, autorského zákona a mnoha dalších. Novelizace jsou prováděny zákonem publikovaným ve Sbírce zákonů pod č. 420/2011 Sb.

V případě obou zákonů prezident republiky využil svého práva suspenzivního veta, zákony nepodepsal a vrátil je zpět Poslanecké sněmovně k dalšímu projednání. Poslanecká sněmovna však svými usneseními ze dne 6.12.2011 na zákonech setrvala. *Zákony nabyt účinnosti dnem 1.1.2012.*

Novela zákona o znalcích a tlumočnících

Zákon č. 444/2011 Sb. ze dne 6.12.2011, kterým se mění zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Zákonodárce přijetím novely směřoval především k co možná nejrychlejšímu zajištění vyššího dohledu nad znalci a tlumočníky, od čehož si současně slibuje dosažení vyšší spolehlivosti výsledků činnosti soudních znalců, tlumočnicků a znaleckých ústavů.

Vše by mělo usnadnit rozhodování v soudních sporech a vést ke zkrácení jejich trvání. Prováděné změny se týkají např. samotného předmětu právní úpravy, předpokladů a podmínek jmenování znalců a tlumočnicků, odměňování a náhrady nákladů či činnosti znaleckých ústavů. Upravují se podmínky mlčenlivosti, pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka, zánik práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost nebo správní delikty. *Zákon nabyt účinnosti dnem 1.1.2012.*

Zákon o důchodovém spoření a o doplňkovém penzijním spoření

Zákon č. 426/2011 Sb. ze dne 6.11.2011 o důchodovém spoření a pod č. 427/2011 Sb. zákon o doplňkovém penzijním spoření.

Oba zákony byly přijaty v rámci tzv. důchodové reformy. Dle důvodové zprávy je jejím cílem dosažení dlouhodobé fiskální udržitelnosti důchodového systému a posílení kapitálové složky jakožto zdroje důchodů. Měla by také umožnit snížit náklady práce a tím zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky.

Zákon o důchodovém spoření konkrétně upravuje důchodové spoření u penzijní společnosti, práva a povinnosti z důchodového spoření, nároky z důchodového spoření, pojištění důchodu u pojišťovny a výkon dohledu. Zákon o doplňkovém penzijním spoření pak upravuje doplňkové penzijní spoření u penzijní společnosti, práva a povinnosti z doplňkového penzijního spoření, nároky z doplňkového penzijního spoření, poskytování státního příspěvku, činnost penzijní společnosti, výkon činností souvisejících s činností penzijní společnosti, transformaci penzijního fondu a výkon dohledu a státního dozoru v oblasti doplňkového penzijního spoření.

Současně s oběma zákony byl pod č. 428/2011 Sb. publikován také zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření. Zákon v souvislosti s vydáním uvedených zákonů novelizuje více než dvě desítky zákonů.

Všechny zákony nabývají s výjimkou některých svých ustanovení účinnosti dnem 1.1.2013.

Zdroj CODEXIS®

Komplexní právní informační systém pokrývající problematiku národní i evropské legislativy a judikatury, včetně souvisejících informací.

- Legislativa České republiky a Evropské Unie
- Judikatura České republiky, Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva
- Literatura

ATLAS CONSULTING
www.atlasconsulting.cz

(Pokračování ze stránky 1)

došlo třeba i k uplatnění speciální zásady u vybraných typů přestupků (patrně z kategorií přestupků proti majetku, proti veřejnému pořádku a proti občanskému soužití), podle které by se pachatel po určitém opakování daného druhu přestupku již dopouštěl trestného činu (sčítala by se např. výše škody nebo počet daných porušení zákona). Podle Pospíšila se ještě bude diskutovat například o tom, které konkrétní přestupky budou přerušat v trestné činy nebo o tom, jak dlouho budou přestupky v registru evidovány.

Občanský zákoník v Senátu

Návrh nového občanského zákoníku, který prošel v minulém roce Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, bude na své 16. schůzi, začínající 25. ledna, projednávat Senát Parlamentu České republiky.

PERSONALIE

ČR má nové soudce

České soudy mají od minulého týdne nové soudce. Jmenování se dočkali Markéta Bolková (Okresní soud v Kolíně), Zuzana Brabcová (Okresní soud v Chebu), Tereza Dobešová (Okresní soud v Mladé Boleslavi), Jitka Drábková (Obvodní soud pro Prahu 1), Denisa Durdíková (Obvodní soud pro Prahu 9), Hana Chaloupková (Obvodní soud pro Prahu 2), Miroslav Jurman (Okresní soud v Českých Budějovicích), Aleš Klempa (Okresní soud ve Znojmě), Milan Kučera (Okresní soud v Českých Budějovicích), Zdeněk Strnad (Okresní soud v Českých Budějovicích), Petr Pospíšil (Krajský soud v Brně) a Ladislava Šafránková (Okresní soud v Litoměřicích).

Jan Sváček ústavním soudcem?

Senát Parlamentu ČR bude na své 17. schůzi (která má začít 8. února) řešit „nominaci“ Jana Sváčka na soudce Ústavního soudu ČR. Vedle toho by mělo dojít i k hlasování o návrhu na změnu Ústavy ČR, která zavádí do českého právního řádu přímou volbu prezidenta republiky. Tento návrh přijala v loňském prosinci Poslanecká sněmovna PČR.

ROZHOVOR

Nemůžeme být spasiteli všeho

V rozhovoru, který najdete v lednovém Právním rádci, vycházejícím 26. ledna, mluví veřejný ochránce práv Pavel Varvařovský otevřeně o své funkci a zákonu, který ji upravuje. Před politiky si prý nebere servítky, snaží se mírnit aktivismus svých kolegů a řešit zejména systémové chyby a nedostatky právních předpisů. Také přiznává, že vzhledem ke svému naturelu byl raději ústavním soudcem. Z rozhovoru vám přinášíme ukázkou.

Na nedávné odborné konferenci v Senátu jste hovořil i o tom, že se o vás často mluví také jako o veřejném ochránci lidských práv... Proč tomu tak podle vás je?

Myslím si, že je to v tom názvu veřejný ochránce práv. Ne každý se podívá na internet nebo dokonce do zákona, aby zjistil jakých, a že tedy ne všech. Tím si vysvětlují, že lidé, nejsou-li s čímkoliv spokojeni a nějak se to dotýká práva, tak to prostě posílají sem. Snažíme se lidem poskytnout informace a pomoc. Mně lidsky docela vadí, když se na mě obrací ve svatém přesvědčení jako na svou poslední naději a já jim musím napsat, že je mi líto.

Nevím, čím to je. Možná je to tou „firmou“, možná i přesvědčením lidí, že přece musí být instituce posledního dovolání. Historicky se u nás psalo do prezidentské kanceláře, tam někteří píší pořád. Pan prezident říká, že jsme takoví dva ombudsmeni, já na to říkám, že pořád lepší dva než žádný. Možná je to tedy českou mentalitou: ještě zkusím tohle, ještě zkusím támhleto.

Můžete to podle vás být i tím, že právní laici jen těžko porozumí základní náplni vaší činnosti tak, jak ji vymezuje § 1 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv?

Ano, ale drtivá většina lidí má přístup na internet a na naší úvodní stránce je napsáno (řekl bych, že pro člověka se základním vzděláním srozumitelně), v čem může ombudsman pomoci a v čem nikoliv. Zákon by jistě šlo napsat čitelněji, je v něm kombinace pozitivního a negativního výpočtu, což není nejšťastnější metoda. Lidé třeba i vědí, že my jim nepomůžeme, ale očekávají nějaké bezplatné informace. Ty poskytujeme také třeba formou letáků, které ale musíme aktualizovat s každou změnou právního předpisu, což je pro nás práce navíc.

Mělo na vnímání úřadu vliv působení vašeho předchůdce Otakara Motejla?

Určitě. Zasluhou doktora Motejla je, že pro naši veřejnost naprosto nová a neznámá instituce získala dobré renomé. Postavení českého ombudsmana je de facto silnější, než by bylo při striktním výkladu zákona. Uvedu jeden příklad: ač nikde není napsáno, že by Kancelář veřejného ochránce práv nebo veřejný ochránce práv byli připomínkovým místem v legislativním procesu, tak de facto všechny návrhy zákonů dostáváme, jako bychom jím byli. Je dobře, že to tak bylo. Když vezmu kolegy v jiných zemích, všude je vidět, že dost záleží na tom, kdo byl prvním ombudsmanem.

Sám sebe označujete také jako ombudsmana. Zákon tento termín ale nepoužívá. Jak se k tomuto označení stavíte?

Lidé, kteří mi píší, mě tak nejčastěji oslovují, přestože ten oficiální název je jiný. Nechám stranou, že slovo ombudsman často gramaticky vyjadřují všelijak, s „c“ a s „ts“... To je problém celkového úpadku vzdělání našeho obyvatelstva, některé písemné projevy jsou přišerné.

V Evropě je to s tím označením ombudsman podobné, názvy jsou různé a taky jim tak říkají. V Rakousku jde v překladu o lidového advokáta, podobný název je v Rumunsku. Ve Francii je to mediátor. Myslím si, že kdyby oficiální názvy zněly ombudsman a Kancelář ombudsmana, tak by to lidi možná víc nutilo si přečíst, co vlastně dělá.

Pokud se vrátíme k zákonu o veřejném ochránci práv, zdá se vám vymezení působnosti ochránce, uvedené v § 1 odst. 2 a následujících, dostačující, nebo vám tam něco chybí?

Zdá se mi to dostačující, jsou tam ale hraniční případy. Například s Ministerstvem financí vedu takovou zatím neuzavřenou korespondenci o vymáhání tzv. podmíněně nenávratného příspěvku na bytovou výstavbu Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Myslím si, že na tento úřad, i když vymáhá soukromoprávní nároky (je úřadem státu a měl by dodržovat určitý standard, tedy to, čemu se říká „dobrá správa“), se moje působnost vztahuje. Na druhou stranu dost těžko lidem vysvětluji, že jim nemohu pomoci v normálním pracovním poměru, ale vojákům, policistům a hasičům ano, a to jenom proto, že jde o služební poměr. Připadá mi, že to do jisté míry zakládá i nerovnost.

Jan Januš

(foto Kancelář veřejného ochránce práv)

JUDIKÁTY

Extrémismus a bránící se demokracie

Dne 28. listopadu 2011 vydal Ústavní soud nález sp. zn. IV. ÚS 2011/10, jímž nevyhověl ústavní stížnosti "extrémistů", kteří byli odsouzeni za podporu a propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (dle § 260 odst. 1 trestního zákona) v rámci shromáždění organizace Národního odporu v Brně. Ústavní soud se v tomto nálezu zabývá úvahami o ústavních mezích zadržování politického extremismu a hnutí útočících proti samotné podstatě demokracie a státu založeného na ochraně lidských práv. Ústavní soud se hlásí k principům tzv. bránící se demokracie, když říká, že demokratický režim musí být připraven bránit se těmto atakům, a to v nutných případech i omezením základních práv. Celý text na <http://codexisuno.cz/0a8>

Řízení bez řidičského oprávnění

Dne 8. prosince 2011 vydal Ústavní soud nález sp. zn. III. ÚS 2974/10, v němž se zabýval trestností řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d starého trestního zákona a podle nového trestního zákoníku. Pachatelka, před platností nového trestního zákoníku, řídila motorové vozidlo poté, co dosáhla v registru řidičů dvanácti trestných bodů za dopravní přestupky a její námitky byly ve správním řízení zamítnuty. Ústavní soud se ztotožnil s názorem krajského soudu, dle kterého je tento skutek nadále trestný jako přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) nového trestního zákoníku. Ten byl naplněn tím, že pachatelka řídila motorové vozidlo i poté, co jí byla doručena výzva k odevzdání řidičského průkazu. Naopak se neztotožnil s námitkou, že pachatelka pozbývala řidičské oprávnění ex lege a nikoliv ex actu. Celý text na adrese <http://codexisuno.cz/0a5>

Posouzení pozemkových úprav

Dne 6. 12. 2011 vydal Nejvyšší správní soud rozsudek sp. zn. 1 As 96/2011, jímž zamítnul stížnost proti komplexním pozemkovým úpravám. Nejvyšší soud se nejprve zabýval námitkou zpochybňující správnost skutkového zjištění pozemkového úřadu, námitkou vytykající nepořádky geometrického plánu pozemků ve zjednodušené evidenci, námitkou, podle níž závěry pozemkového úřadu nemají oporu ve spisu, a otázkou interpretace podpisu stěžovatelky na dokumentu označeném soupis nových pozemků. Na závěr posuzoval, zda rozhodnutím pozemkového úřadu nedošlo k nepřiměřenému zásahu do vlastnického práva stěžovatelky. Celý text na <http://codexisuno.cz/0a7>

Zdroj CODEXIS®